

ЛІТЕРАТУРА

1. Лубышева Л.И. Социология физической культуры и спорта.- М., 2001.
2. Кон И.С. Социология личности.- М., 1979.
3. Ентони Гідденс. Соціологія.- К., 1999.
4. Столяров В.И. Спорт и современная культура // Теория и практика физической культуры. – 1997. - № 7.

THE SPORTSMEN SOCIALIZATION

NATALIA ZAVATSKA

International "REGI" University named after S. Demianchuka

The essence of socialization of an athlete is lightened out in this article. One can mention several stages of this process – engaging a person in sports activity, practicing junior sport, the move from the amateur to the professional sport, finishing sports career, the move to an other activity.

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДРАХУНКІВ ЗДОБУТКІВ ОЛІМПІЙЦІВ УКРАЇНИ В ПЕРІОД 1952-1990 РОКІВ

ЮРІЙ ЗАЙДОВИЙ

Львівський державний інститут фізичної культури

Сучасному олімпійському руху вже понад сто років. З моменту проведення перших Ігор Олімпіад та перших зимових Олімпійських змагань щоразу ведеться реєстр переможців, фіксуються олімпійські рекорди, розпочинається визначальна для спорту боротьба за індивідуальну чи командну перемоги.

У 2002 році виповнюється 50 років з того часу, коли спортсмени колишнього СРСР дебютували на змаганнях найвищого олімпійського рангу. Поява радянських збірних загострила боротьбу за неофіційну командну першість, змінила співвідношення сил на міжнародній олімпійській арені, посилила політичні аспекти розвитку олімпійського руху.

З відновленням української державності робилося чимало спроб оцінити здобутки олімпійців України у національному та загальносоюзному масштабах.

Відтак, такі спроби завершуються різним числовими, кількісними показниками, окремими розбіжностями. На нашу думку, це пов'язано, насамперед, з різними підходами до визначення індивідуальних та командних заліків.

Проблема підрахунків здобутків представників України в олімпійському спорті є доволі складною. Самостійною командою спортсмени України вперше виступили на 19 зимовій Олімпіаді в Норвегії у 1994 році.

Зауважимо, що впродовж тривалого часу, не маючи власної держави, українські атлети виступали у складах національних збірних різних країн. Вважаємо, що потрібно якомога швидше зібрати усю, максимально можливу інформацію про здобутки українських спортсменів в Іграх Олімпіад та зимових олімпійських Іграх.

Найуспішнішими у спортивному відношенні є виступи спортсменів України у складах радянських збірних. Незважаючи на те, що цей період є найбільш вивченим і дослідженим у вітчизняній науковій та науково-популярній літературі, є

це окремі проблеми щодо підрахунків кількостей олімпійських нагород, визначення українського представництва тощо.

Саме тому ми поставили собі за мету проаналізувати специфіку підрахунків результатів олімпійської участі представників України впродовж 1952-1990 років.

Дебют 1952 року спортсменів колишнього СРСР був більше ніж успішним. Чималий інтерес викликала ця подія не тільки на батьківщині, але й у середовищі української діаспори США та Канади. Продовжуючи виборювати омріяну незалежність та вболіваючи за представників УРСР, американські та канадські українці чи не першими спробували виокремити досягнення українських представників із загальносоюзного здобутку. При цьому порівнювалися кількості здобутих медалей представниками усіх радянських республік в рейтингу з іншими державами. Українські здобутки аналізувалися з показниками низки європейських країн, однакових з Україною за площею та населенням. Зокрема порівнювалося співвідношення кількості здобутих медалей до кількості спортсменів, що брали участь у олімпійських змаганнях. Однак, не завжди такі вибірки були точними. Дітям діаспори було важко визначити приналежність до тієї чи іншої республіки спортсмена збірної команди СРСР. Тому дані дослідників з української діаспори мають певні погрішності й використовувалися у вільному світі, як правило, з пропагандистською метою.

Після здобуття незалежності України вже вітчизняні дослідники (Вацеба О., 1990; Лабскір В., 1993; Кулик Я., 1997; Сахновський К., 1998; Гавриляк В., 1999 та ін.) намагалися оцінити внесок спортсменів УРСР у радянську скарбничку. Підсумком багатьох досліджень стала праця “Золоті сторінки олімпійського спорту України”, видана в українській столиці у 2000 році у видавництві “Олімпійська література”. У цьому виданні подано списки усіх українців, які коли-небудь піднімалися на олімпійський п’єдестал. Варто належно оцінити працю укладачів цього видання і визнати, що на даний час це є найкраща праця щодо української олімпійської історії.

Водночас, подібно до інших видань такого змісту, при уважному їх аналізі, ця книга містить також і певні невідповідності. Так, наприклад, прізвище бронзової призерки Ігор Олімпіади 1976 року з плавання Людмили Аксьонової, зазначене у “Золотих сторінках олімпійського спорту України” відсутнє у “Энциклопедии современного олимпийского спорта”, виданої у тому ж видавництві “Олімпійська література” 1998 року. Також є невідповідність у цих двох виданнях між кількістю медалей, здобутих фехтувальником Віктором Сидяком.

Звичайно через кілька десятиліть надзвичайно важко встановити приналежність спортсмена до певної республіки. Це обумовлено кількома фактами. По-перше, республіканська приналежність, а тим паче національність олімпійських чемпіонів та призерів не афішувалася радянським керівництвом. По-друге, коли у республіці з’являвся талановитий спортсмен, підготовлений у регіонах, він відразу ж запрошувався в центр, у столичну Москву і в подальшому, по суті формально, представляв, або “давав залік” іншій республіці. Особливо легко це практикувалося щодо обдарованих юнаків призовного віку.

Визначення приналежності спортсмена за фактом прописки, на нашу думку, було б найточнішим методом, але вимагає дуже кропіткої праці, і не завжди буде відображати дійсний стан речей. Адже відомо, що спортсмени – члени збірної

СРСР дуже рідко жили і тренувалися у себе в місті, проводячи майже цілий рік на тренувальних зборах у інших містах.

Ще однією проблемою в технології визначення олімпійських здобутків є підрахунок фактичної кількості медалей здобутих для України (УРСР) її спортсменами в період з 1952 по 1992 роки. Особливо гостро це відчувається щодо представництва у т.зв. Об'єднаній команді країн СНД та Грузії.

Кількість олімпійських чемпіонів – представників УРСР на Іграх Олімпіад та зимових Олімпійських Іграх 1952-1990 років є чітко встановленою: 153 українські спортсмени володіють 210 золотими олімпійськими медалями [1, 2]. Разом з тим, залишаються проблеми підрахунків медалей в командних номерах програм з легкої атлетики, веслування, спортивної гімнастики тощо та в ігрових командних видах спорту. Наприклад, чемпіони-гребці у вісімці, члени легкоатлетичної естафети, переможці командної першості зі спортивної гімнастики, або переможці турніру з баскетболу тощо усі є олімпійськими чемпіонами, але приносять в неофіційному командному заліку своїй збірній лише по одній медалі у кожному виді змагань.

Ця особливість не завжди враховувалася дослідниками при підведенні підсумків виступів спортсменів України в Олімпійських іграх. Доволі часто кількість олімпійських чемпіонів автоматично прирівнювалася до кількості медалей.

У нашому дослідженні ми спробували підрахувати кількість олімпійських медалей завойованих для України її спортсменами впродовж 1952 – 2000 років. При підрахунку здобутків у командних видах ми використали таку методику: кожній республіці, представники якої були членами команд-призерів зараховували одну медаль, незалежно від кількості спортсменів. Результати підрахунків наведені у таблицях 1 і 2. Варто зауважити, що ми не наполягаємо на абсолютній точності наведених даних. Це обумовлено вже зазначеними об'єктивними труднощами і розбіжностями у літературних джерелах. Для прикладу порівняємо підсумки виступів українських спортсменів на Іграх XXII Олімпіади, що відбувалися у Москві. Я. Кулик (1997) подає здобутки радянських атлетів у співвідношенні золотих, срібних та бронзових медалей такі цифри – 41 – 19 – 17, а Р. Бадова (2001) – відповідно 40 – 19 – 18.

Таблиця 1

Здобутки представників України в Іграх Олімпіад 1952 – 2000 рр.

Медалі	Роки проведення Ігор Олімпіад												Всього
	1952	1956	1960	1964	1968	1972	1976	1980	1988	1992	1996	2000	
Золоті	8	11	14	10	7	15	13	28	13	9	9	3	140
Срібні	9	4	10	10	7	8	12	12	9	14	2	10	107
Бронзові	1	9	6	7	6	5	9	12	13	8	12	10	98
<i>Всього</i>	18	24	30	27	20	28	34	52	35	31	23	23	345

Таблиця 2

Здобутки представників України в зимових Олімпійських іграх

Медалі	Роки проведення зимових Олімпійських ігор							всього
	1976	1984	1988	1992	1994	1998	2002	
Золоті	1	-	-	2	1	-	-	4
Срібні	-	1	-	-	-	1	-	2
Бронзові	-	-	1	-	1	-	-	2
<i>Всього</i>	1	1	1	2	2	1	-	8

ЛІТЕРАТУРА

1. Гавриляк В. Участь спортсменів України у Іграх Олімпіад та Зимових Олімпійських іграх // *Наука в олімпійському спорті*. – 1999. – №1. – С. 130 - 146.
2. *Золоті сторінки олімпійського спорту України / За ред. І.Н. Федоренка*. – К.: Олімпійська література, 2000. – 192 с.
3. *Міжнародний олімпійський рух і участь у ньому українських спортсменів./ Кулик Я.Л., Костюк С.А., Олійник В.І. та ін.* – Вінниця: Логос, 1997. - 192 с.
4. *Энциклопедия современного олимпийского спорта / Гл. ред. В.Н. Платонов*. – К.: Олимпийская литература, 1998. – 599 с.
5. *Mostenko S. Olympic Team of Ukraine / Equipe Olympique de l'Ukraine – Montreal, 1976*. – 44 p.
6. *Ukraine and the XVI Olympic Games*. – Washington, D.C.: Ukrainian World Committee for Sport Affairs, 1956. – 22 p.
7. *Zinkewych O. Ukrainian Olympic Champions / Second edition*. – Baltimore; Paris: Ukrainian Information Service Smoloskyp, 1972. – 45 p. (Smoloskyp Library Nr. 15).
8. *Zinkewych O. Ukrainian Olympic Champions / Third revised edition*. – Baltimore; Toronto: Smoloskyp, 1984. – 157 p.

THE PECULIARITIES OF CALCULATION TECHNOLOGIES OF THE OLIMPIC UKRAINIAN SPORTSMEN ACHIEVEMENTS IN PERIOD OF 1952-1990 Y.Y.

JURIY ZAYDOVYY

Lviv State Institute of Physical Culture

The peculiarities of evaluation of Ukrainian sportsmen's competing in the Olympic Games since 1952 in USSR team are observed in the article. It gives the analysis of another authors' articles on the theme. There is the different methods of evaluation of Ukrainian athletes' contesting in Olympic Games were suggested in the research.

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ ПЕДУЧИЛИЩА

ВІТАЛІЙ КВАРЦЯНИЙ

Луцьке педагогічне училище

У процесі дослідження національно-патріотичного виховання студентів відділення фізичної культури педагогічного училища особливу увагу було приділено ролі рефлексивно-інноваційних технологій як важливого аспекту навчально-виховної діяльності середнього спеціального закладу.

Здійснюючи формуючий експеримент, враховано, що усі процедури рефлексивно-інноваційних технологій можна розбити на такі етапи: етап пошуку нових ідей, етап формування нововведень, етап реалізації нововведення, етап закріплення нововведення.

Етап пошуку нових ідей містить у собі формування інформаційного фону в курсі "Основи національно-патріотичного виховання особистості", актуалізацію